AVİM
AVRASYA İNCELEMELERİ MERKEZİ
CENTER FOR EURASIAN STUDIES

AVİM Yorum • No: 2012 / 27 • Ağustos

FELAKET BEKLENTİSİ

Ömer Engin LÜTEM

Harut Sasunyan Ermeni kökenli bir Amerikalı köşe yazarıdır. Daima aşırı milliyetçi görüşleri savunması ve olaylara aşrı tepki göstermesi, zaman zaman Türk, Ermeni ve Amerikalı devlet adamlarını ve siyasetçilerini paylaması ve onlara öğüt vermesiyle tanınır. Bu vasıfları nedeniyle de Diaspora Ermenileri tarafından çok beğenilir, çok okunur. Yazdıklarının değerinden ziyade Ermeni Diasporası üzerindeki etkileri nedeniyle ciddiye alınması gereken bir kişidir. Sasunyan geçen hafta Türkiyeden Ermeni Talepleri Hakkında Sıkça Sorulan Sorular başlığını taşıyan bir yazısında, 2015in yaklaşması karşısında, Ermenilerin Türkiyeden toprak talepleri hakkında bazı temel sorulara cevaplar vereceğini yazmıştır. Bu sorulardan biri Ermenilerin Batı Ermenistanı (Doğu Anadoluyu) geri almasını beklemek bir fantezi midir? idi. Sasunyan bu soruya Türklerin bu bölgeden Ermenilere en küçük bir toprağı dahi vermeyeceklerini, o nedenle Ermenilerin, Türkiye ve civarında şimdiden öngörülemeyen iç savaş, topyekûn veya bölgesel savaş, ihtilâl, Kürt ayaklanması, doğal afet veya nükleer bir felaket olmasını beklemeleri gerektiğini, bunun bir iktidar boşluğu yaratacağını ve bu çerçevede sınırların değiştirilmesinin veya yeniden çizilmesinin mümkün olabileceği cevabını verdi. Batı Ermenistan (Doğu Anadolu) kurtarılsa burada halkın ve seçilmiş resmi kişilerin büyük çoğunluğu Kürt veya Türk olmayacak mı ve Ermeniler kendi topraklarında küçük bir azınlık oluşturmayacak mı? şeklindeki diğer bir soruya verdiği cevapta ise, yukarıda değindiğimiz felaket senaryosunun bu bölgedeki Kürt ve Türklerin ve hatta Ermenilerin demografik durumunu değiştirebileceğini, kimsenin böyle olaylar sonucunda Ermenilerin Batı Ermenistanda azınlıkta kalacaklarını iddia edemeyeceğini söyledi. Kısaca Sasunyan Doğu Anadoluda ve çevresinde sınırların değişmesine olanak sağlayacak büyüklükte bir olay (iç savaş, topyekûn veya bölgesel savaş, ihtilâl, Kürt ayaklanması, doğal afet veya nükleer olay) olmasını beklemekte, bu olayın Türkleri ve Kürtleri büyük ölçüde öldüreceğini ve böylelikle de Ermenilerin çoğunluğu ele geçirebileceğini ve Doğu Anadolunun da Ermenistana katılabileceğini söylemekte ve ümit etmektedir. Tabii bu bir fantezidir. Şu anda ve görülebilir bir gelecekte Doğu Anadolu ve çevresinde böyle bir olay olabileceğine dair en ufak bir belirti yoktur. Diğer yandan, böyle bir olayın neden Ermenistanı ve Ermenileri etkilemeyeceğinin, diğer bir deyimle neden Türkler ve Kürtler ölürken Ermenilerin sağ kalacağının da bir açıklaması yoktur. Ancak bunların dışında, bir toprak parçasını ele geçirmek için bazı felaketler olmasını ve Türklerin ve Kürtlerin ölmesini beklemek hatta temenni etmek ciddi bir etik sorun yaratmaktadır. Böyle bir düşünce ancak derin bir ırkçı nefretin sonucu olabilir. Diaspora üzerinde etkisi dahi olsa bir köşe yazarının bu tür hezeyanlarına fazla önem verilmemesi gerektiği düşünülebilir. Ne var ki bu düşünce tarzı Ermeniler arasında çok

yaygındır ve hatta en üst düzeydeki Ermeni devlet adamları tarafından da, dolaylı olsa da, benimsenmektedir. Sadece iki örnek vereceğiz. 1998-2008 yılları arasında Cumhurbaşkanlığı yapan Robert Koçaryan 2005 yılında Türkiyenin toprak bütünlüğü konusunda kendisine yöneltilen bir soruya hükümetinin dış politikasının, esas itibariyle, Ermeni soykırımının tanınmasını içerdiğini, bu tanımanın yasal sonuçlarıyla gelecekteki Ermenistan başkan ve politikacıların ilgilenmesi gerektiğini söylemiştir. Ermenilere göre soykırım savını tanımanın yasal sonucu, tehcir edilen Ermenilere mallarının iadesi, tazminat ödenmesi ve Doğu Anadoludan Ermenistana toprak verilmesi olduğundan, Koçaryan bu ifadeleriyle, dolaylı olarak, Türkiyeden toprak talebinde bulunmuş ancak bunu yerine getirmenin gelecek kuşakların siyaset adamlarına düştüğünü ifade etmiştir. Bugünkü Cumhurbaşkanı Sarkisyan ise bu konuda selefiyle aynı görüştedir. Geçen yıllın Temmuz ayında bir öğrencinin kendisine Ağrı Dağı dâhil Batı Ermenistanın Ermenistanla birleşmesinin mümkün olup olmayacağı hakkındaki sorusuna Sarkisyan Her şey genç kuşağa bağlıdır. Her kuşağın gerçekleştireceği bazı amaçları vardır cevabını vermiştir. Bu sözler gelecek Ermeni kuşaklarının, Ağrı Dağı dâhil, Doğu Anadoluyu Ermenistana bağlaması için çalışması gerektiği şeklinde anlaşıldığından Dışişleri Bakanlığı yayınladığı bir açıklamada bu sözleri kınamış ve halklar arasında husumet ve nefret ideolojisini tahrik edecek şekilde gençlere ve gelecek kuşaklara öğütlerde bulunmanın son derece sorumsuz bir davranış olduğunu belirtmiştir. Başbakan Erdoğan ise bu konuda gelecek kuşakları kin ve nefretle donatmanın devlet adamlığına yakışmadığını, Sarkisyanın yaptığının tahrik olduğunu, bu bakımdan Ermenistan gençliğinin geleceğinin karanlık olacağını ve olaylara hep karanlık gözlüklerle bakacaklarını söylemiştir. Sarkisyanın gençlere Siz şu anda Karabağı bizden teslim aldınız, biz ölüp gideceğiz, Ağrıyı da siz halledeceksiniz demek istediğini, bunun Ermenistan, Türkiye ile bundan sonra istediği şekilde bir savaşa da girebilir anlamına geldiğini belirterek, böyle bir devlet adamlığı, böyle bir diplomasi olamayacağını, Sarkisyanın çok ciddi bir yanlış yaptığını ve özür dilemesi gerektiğini ifade etmiştir. Görüldüğü gibi Ermenilerin Türkiyeden toprak talepleri, güncel olmamakla beraber, mevcuttur ve dolaylı bir şekilde de olda cumhurbaşkanı düzeyinde dahi dile getirilmektedir. Bu yönden bakıldığında Sasunyannın sözlerinde bir yenilik yoktur. Adı geçen bu taleplerin gelecekte hangi koşullar altında gerçekleşebileceğini araştırmaya çalışmış ve ancak bir felaket olursa ve bu felakette Türkler ve Kürtler büyük ölçüde ölürlerse Türkiyenin Ermenistana toprak vermesinin mümkün olabileceği sonucuna varmıştır.

Yazar Hakkında :

Atıfta bulunmak için: LÜTEM, Ömer Engin. 2026. "FELAKET BEKLENTİSİ ." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2012 / 27. Ağustos 12. Erişim Kasım 22, 2026. https://www.avim.org.tr/public/index.php/tr/Yorum/FELAKET-BEKLENTISI

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır